

MENGUPAYAKAN BELIA UNTUK MASA HADAPAN

14

I. PENDAHULUAN

14.01 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8), program pembangunan belia yang bertujuan untuk melengkapkan belia dengan pengetahuan dan kemahiran yang perlu telah dilaksanakan bagi membolehkan mereka menghadapi cabaran berikutan pembangunan ekonomi yang pesat serta globalisasi. Tumpuan juga diberi bagi memupuk nilai dan sikap yang positif serta menanam semangat cintakan negara di kalangan belia.

14.02 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9), teras pembangunan belia akan memberi penekanan kepada usaha mengupayakan belia bagi meningkatkan peranan mereka dalam masyarakat, memupuk perpaduan serta membina nusa dan bangsa. Sehubungan ini, program akan dilaksanakan secara meluas untuk mewujudkan golongan belia yang mempunyai kualiti kepimpinan yang baik serta melengkapkan mereka dengan kemahiran keusahawanan dan pengetahuan. Penekanan juga akan diberi kepada usaha membangun individu berwibawa yang mempunyai nilai kerohanian dan moral yang tinggi bagi melahirkan personaliti unggul.

II. KEMAJUAN, 2001-2005

14.03 Program pembangunan belia yang dilaksanakan dalam tempoh RMKe-8 adalah bertujuan meningkatkan peranan dan penyertaan belia dalam pembangunan negara. Program ini termasuk pendidikan dan latihan kemahiran serta pada masa yang sama memupuk disiplin dan semangat berdikari, semangat bekerjasama dalam masyarakat serta membina kualiti kepimpinan di kalangan belia.

Belia dan Guna Tenaga

14.04 Golongan belia yang terdiri daripada mereka dalam kumpulan umur 15-39 tahun merupakan 41.5 peratus daripada jumlah penduduk pada tahun

2005. Dalam tempoh Rancangan, golongan belia telah meningkat pada kadar purata 2.4 peratus setahun daripada 9.85 juta pada tahun 2000 kepada 11.10 juta pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 14-1*.

JADUAL 14-1

JUMLAH PENDUDUK MENGIKUT KUMPULAN UMUR, 2000-2010

Kumpulan Umur	Juta Orang			% daripada Jumlah		
	2000	2005	2010	2000	2005	2010
0-14	8.00	8.72	9.18	34.0	32.6	31.7
15-39	9.85	11.10	11.65	42.0	41.5	40.2
Lebih daripada 39	5.64	6.93	8.13	24.0	25.9	28.1
Jumlah	23.49	26.75	28.96	100.0	100.0	100.0

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

14.05 Jumlah belia yang bekerja pada tahun 2005 adalah 6.67 juta atau 60.3 peratus daripada jumlah belia berbanding dengan 6.16 juta atau 62.9 peratus pada tahun 2000. Kebanyakan belia bekerja di sektor pembuatan selaras dengan peluang yang semakin luas dalam sektor ini, iaitu 24.0 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 14-2*. Sektor berikutnya ialah perdagangan borong dan runcit serta hotel dan restoran, pada 23.8 peratus diikuti oleh perkhidmatan lain pada 18.9 peratus.

JADUAL 14-2

GUNA TENAGA BELIA MENGIKUT SEKTOR, 2000 DAN 2005

Sektor	'000 Orang		% daripada Jumlah		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%)
	2000	2005	2000	2005	RMKe-8
Pertanian, Perhutanan, Penternakan & Perikanan	770.9	751.1	12.5	11.3	-0.5
Perlombongan & Kuari	17.9	21.2	0.3	0.3	3.4
Pembuatan	1,731.0	1,603.5	28.1	24.0	-1.5
Elektrik, Gas & Air	25.7	29.2	0.4	0.4	2.6
Pembinaan	498.7	598.6	8.1	9.0	3.7
Kewangan, Insurans, Hartanah & Perkhidmatan Perniagaan	351.4	493.4	5.7	7.4	7.0
Pengangkutan, Penyimpanan & Komunikasi	266.4	326.0	4.3	4.9	4.1
Perdagangan Borong dan Runcit, Hotel & Restoran	1,197.1	1,588.8	19.4	23.8	5.8
Perkhidmatan Lain	1,303.6	1,259.5	21.2	18.9	-0.7
Jumlah	6,162.7	6,671.3	100.0	100.0	1.8

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

14.06 Mengikut kategori pekerjaan, peratusan belia yang bekerja dalam kategori pekerjaan profesional dan teknikal meningkat daripada 12.0 peratus pada tahun 2000 kepada 18.7 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 14-3*. Di samping itu, peratusan belia yang bekerja dalam kategori pentadbiran dan pengurusan meningkat sebanyak 2.8 peratus manakala belia yang bekerja dalam kategori perkeranian dan pekerjaan berkaitan berkurangan sebanyak 1.6 peratus dalam tempoh yang sama, kesan daripada pencapaian pendidikan yang lebih tinggi di kalangan belia.

JADUAL 14-3
**GUNA TENAGA BELIA MENGIKUT PEKERJAAN,
2000 DAN 2005**

Pekerjaan	'000 Orang		% daripada Jumlah		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%)
	2000	2005	2000	2005	RMKe-8
Pekerja Profesional, Teknikal & Berkaitan	736.6	1,248.8	12.0	18.7	11.1
Pekerja Pentadbiran & Pengurusan	223.9	425.5	3.6	6.4	13.7
Pekerja Perkeranian & Berkaitan	779.1	736.7	12.6	11.0	-1.1
Pekerja Perkhidmatan, Jualan & Berkaitan	1,430.7	1,023.9	23.2	15.3	-6.5
Pekerja Pertanian	764.9	654.7	12.4	9.8	-3.1
Pekerja Pengeluaran & Berkaitan	2,228.0	2,581.7	36.2	38.7	3.0
Jumlah	6,163.2	6,671.3	100.0	100.0	1.6

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Program Pembangunan Belia

14.07 Program pembangunan belia seperti latihan kepemimpinan dan kemahiran serta kemahiran keusahawanan telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian melalui persatuan belia dengan kerjasama sektor swasta dan badan bukan kerajaan (NGO). Bagi memperkukuh pengurusan dan keupayaan pelaksanaan agensi sektor awam yang bertanggungjawab kepada pembangunan belia, Pelan Tindakan Pembangunan Belia Nasional telah dilancarkan pada tahun 2004. Pelan Tindakan ini memberi penekanan kepada 11 unsur teras dalam pembangunan belia yang merangkumi kesejahteraan sosioekonomi, bina upaya, kualiti kepemimpinan, penyertaan dalam Program Rakan Muda, integrasi sosial dan kesedaran politik di kalangan belia.

Latihan Kepemimpinan

14.08 Selaras dengan objektif untuk membentuk generasi belia yang dinamik dan berhemah tinggi seperti berdisiplin, bersikap positif dan beretika baik, program latihan kepemimpinan dilaksanakan di peringkat kebangsaan, negeri dan daerah. Dalam tempoh Rancangan, seramai 380,090 belia menyertai program latihan kepemimpinan di pelbagai institusi latihan kemahiran belia. Sekolah dan institusi pendidikan tinggi terus menyediakan program latihan kepemimpinan meliputi aspek seperti kemahiran berkomunikasi, kemahiran berunding, teknik interaksi sosial dan aspek pembangunan sahsiah diri yang lain. Program ini juga disediakan kepada belia di luar bandar termasuk di skim pembangunan tanah. Seramai 24,500 belia luar bandar menyertai program latihan kepemimpinan yang dianjurkan oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan serta Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani.

14.09 Dalam tempoh Rancangan, pendekatan baru telah diguna pakai untuk memastikan keberkesanan pelaksanaan Program Rakan Muda. Pendekatan ini termasuk perancangan serta pelaksanaan aktiviti dan program melalui perundingan dengan belia bagi memenuhi harapan dan keperluan mereka. Di samping itu, sebilangan Penggerak Rakan Muda telah dilantik bagi menggalakkan penyertaan belia di peringkat akar umbi dalam program ini. Sebanyak 10 Pusat Rakan Muda di peringkat negeri dan daerah telah siap dibina dalam tempoh Rancangan yang memudahkan dan meningkatkan pelaksanaan program ini.

14.10 Bagi menanam semangat perpaduan dan patriotik di kalangan belia, Program Latihan Khidmat Negara (PLKN) telah dilaksanakan pada tahun 2003. Program selama tiga bulan ini juga bertujuan untuk membentuk belia negara daripada pelbagai bangsa menjadi pemimpin generasi masa hadapan dengan nilai yang sempurna dan keperibadian yang utuh. Modul latihan meliputi bidang seperti kecergasan fizikal dan ketahanan diri, peranan dan tanggungjawab mereka dalam membina nusa dan bangsa, asas untuk menjadi warganegara yang baik dan mengamalkan sikap bertanggungjawab dengan penekanan terhadap membina sahsiah diri. Pada akhir tempoh Rancangan, seramai 135,700 belia telah dilatih di 76 kem latihan yang ditubuhkan di seluruh negara.

14.11 Belia digalakkan menyertai persatuan belia bagi membolehkan mereka terlibat dalam proses membuat keputusan. Bilangan persatuan belia telah meningkat daripada 5,500 pada tahun 2000 kepada 8,000 pada tahun 2005 manakala keahlian persatuan meningkat daripada 2.2 juta kepada 2.8 juta dalam tempoh yang sama. Walau bagaimanapun, bilangan ini hanya merupakan 26 peratus daripada golongan belia dalam kumpulan umur 15-39 tahun. Keadaan ini menunjukkan perlu adanya usaha untuk menggalak lebih banyak penyertaan belia dalam persatuan. Bagi membolehkan perancangan dan pengurusan program pembangunan belia yang lebih berkesan, keahlian Majlis Perundingan Belia

Negara (MPBN) diperluas bermula pada tahun 2004. Sehubungan ini, perwakilan dalam MPBN tidak dihadkan kepada pemimpin persatuan belia sahaja tetapi diperluas kepada kumpulan lain seperti ahli akademik, politik dan usahawan.

14.12 Melalui perwakilan dan penyertaan dalam program belia di peringkat antarabangsa, pemimpin belia mendapat pendedahan yang lebih baik dan pengetahuan yang lebih luas bagi membantu membangunkan kualiti kepimpinan dan kemahiran mereka. Sehubungan ini, kira-kira 1,250 pemimpin belia menghadiri seminar dan persidangan serta menyertai khemah kerja di peringkat serantau dan antarabangsa dalam tempoh Rancangan. Pemimpin belia juga terlibat dalam aktiviti yang dianjurkan di bawah Program Pertukaran Belia Antarabangsa, dengan itu mendedahkan mereka kepada pembangunan di negara peserta seperti Cambodia, Indonesia, Jepun, Korea, Thailand dan United Kingdom. Dalam tempoh Rancangan, lebih daripada 5,000 belia menyertai Program ini.

Latihan Kemahiran

14.13 Latihan kemahiran terus disediakan bagi memenuhi permintaan mendapatkan pekerja dalam sektor pembuatan dan pembinaan serta yang terlibat dalam sektor perkhidmatan seperti hospitaliti serta teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Pelbagai institusi latihan kemahiran seperti Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN), Institut Latihan Perindustrian dan Pusat Giat MARA telah menyediakan latihan kepada 246,030 belia dalam tempoh Rancangan. Daripada jumlah ini, seramai 137,940 belia telah dilatih di peringkat diploma dan sijil dalam bidang seperti kejuruteraan elektrik dan mekanikal, kejuruteraan awam, elektronik, automotif dan seni foto. Melalui latihan tidak formal, seramai 108,090 belia telah dilatih dalam kursus seperti motor mekanik, penyenggaraan komputer, rekaan fesyen, jahitan, bakeri dan dandanan rambut. Di samping itu, latihan dalam *soft skills* juga disediakan meliputi mata pelajaran seperti komunikasi antara perorangan, komunikasi bahasa Inggeris yang berkesan dan ICT bagi meningkatkan peluang mereka mendapat pekerjaan.

14.14 Institusi latihan swasta juga menawarkan pelbagai kursus kemahiran kepada belia. Kursus tersebut meliputi teknologi pengeluaran dan ICT daripada peringkat asas hingga peringkat lanjutan. Dalam tempoh Rancangan, seramai 130,000 belia dilatih di institusi latihan kemahiran swasta. Di samping itu, kerjasama dengan syarikat di sektor swasta telah menyediakan peluang yang lebih luas kepada belia untuk mendapat pendedahan dan latihan kemahiran dalam bidang seperti automotif, pendingin udara, pembuatan perabot dan landskap.

Pembangunan Keusahawanan

14.15 Program pembangunan keusahawanan dilaksanakan bagi memupuk potensi keusahawanan di kalangan belia dan untuk membolehkan mereka menyertai perniagaan secara aktif serta menggalakkan mereka bekerja sendiri. Bagi mencapai

tujuan ini, Majlis Amanah Rakyat dan institusi latihan seperti Institut Keusahawanan Belia Negara menganjurkan latihan, seminar dan kursus jangka pendek serta menyediakan khidmat nasihat kepada usahawan muda dan baru. Dalam tempoh Rancangan, seramai 79,740 belia di peringkat negeri dan daerah mendapat manfaat daripada program ini.

14.16 Langkah telah diambil bagi memupuk semangat dan budaya keusahawanan di kalangan pelajar di sekolah dan institusi pendidikan tinggi. Program Usahawan Muda yang melibatkan penubuhan Kedai Koperasi dilaksanakan di sekolah dengan kerjasama Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG). Aktiviti kokurikulum yang menggabungkan unsur keusahawanan juga dilaksanakan. Di bawah Program Pembangunan Usahasiswa, seramai 32,470 penuntut di institusi pendidikan tinggi awam telah menyertai pelbagai aktiviti perniagaan seperti Kelab Keusahawanan Desasiswa dan Pasar Pelajar.

14.17 Menyedari bahawa penggunaan ICT boleh meningkatkan produktiviti, pelbagai usaha telah diambil bagi menggalak usahawan muda menggunakan lebih banyak aplikasi berintensifkan pengetahuan dalam perniagaan mereka. Sehubungan ini, Program Pembangunan Usahawan Belia ICT dianjurkan dalam tempoh Rancangan dan telah memberi manfaat kepada 25,710 belia. Dalam program ini, kursus celik komputer, perisian dan pensijilan sains komputer serta seminar mengenai pembangunan keusahawanan telah dianjurkan bagi membangun dan meningkatkan pengetahuan serta kefahaman tentang aplikasi ICT di kalangan usahawan muda.

Program Pencegahan dan Pemulihan

14.18 Masalah sosial seperti kes penagihan dadah, sumbang mahram dan rogol menunjukkan peningkatan dalam tempoh Rancangan. Penagihan dadah di kalangan belia meningkat daripada 24,940 kes pada tahun 2001 kepada 41,684 kes pada tahun 2005 manakala kes rogol meningkat daripada 662 pada tahun 2001 kepada 919 pada tahun 2005. Menyedari mengenai masalah penagihan dadah yang serius dan hubung kaitnya dengan gejala sosial dan jenayah, program pencegahan dan pemulihan terus dilaksanakan oleh pelbagai agensi kerajaan dan NGO untuk menangani masalah sosial di kalangan belia seperti melepak, kegiatan samseng, keganasan, buli, penyalahgunaan dadah, tidak berdisiplin dan kelakuan lain yang tidak berhemah. Program ini termasuk penubuhan Jawatankuasa Khas Kabinet bagi Membanteras Gejala Dadah untuk memastikan penyelarasan dan pelaksanaan usaha untuk membasmi penyalahgunaan dadah adalah berkesan.

14.19 Dalam tempoh Rancangan, langkah juga telah diambil bagi menambah baik program pemulihan di Pusat Serenti di seluruh negara. Kempen kesedaran dan pameran telah dilaksanakan bagi meningkatkan kerjasama orang ramai

dalam mengurangkan masalah dadah khususnya di kalangan belia dan pelajar. Usaha ini termasuk kempen Belia Benci Dadah yang dianjurkan oleh Kementerian Belia dan Sukan dengan kerjasama persatuan belia dan kempen Katakan Tidak Pada Dadah yang dilaksanakan di peringkat sekolah rendah dan menengah. Badan sukarela seperti Persatuan Pencegahan Dadah Malaysia (PEMADAM) dan Persatuan Bekas-Bekas Penagih Malaysia (PENGASIH) turut memainkan peranan penting dalam pemulihan penagih dadah dengan menyediakan kaunseling dan bimbingan kerohanian.

III. PROSPEK, 2006-2010

14.20 Program pembangunan belia dalam tempoh RMKe-9 akan memberi penekanan kepada mengupayakan belia bagi membolehkan mereka lebih terlibat dalam membina nusa dan bangsa, memperkukuh perpaduan nasional dan integrasi sosial serta menjadi belia contoh dalam masyarakat. Usaha akan diambil untuk melengkapkan belia dengan kualiti dan kemahiran yang perlu bagi memastikan mereka mempunyai masa hadapan yang lebih baik dan bersedia menghadapi pembangunan ekonomi yang pesat dan perubahan persekitaran. Sehubungan ini, dasar dan program pembangunan belia akan diorientasi semula bagi mempertingkatkan keberkesanannya. Teras strategik untuk pembangunan belia adalah seperti berikut:

- ❑ *mengupayakan belia untuk masa hadapan melalui peningkatan akses kepada pendidikan dan latihan;*
- ❑ *meningkatkan penyertaan belia dalam organisasi belia;*
- ❑ *memupuk semangat persaingan di kalangan belia;*
- ❑ *memperkukuh rangka kerja perundangan program pembangunan belia; dan*
- ❑ *menggalak perpaduan negara dan integrasi sosial.*

Belia dan Guna Tenaga

14.21 Dalam tempoh Rancangan, golongan belia dijangka meningkat pada kadar purata sebanyak 1.1 peratus setahun, daripada 11.10 juta pada tahun 2005 kepada 11.65 juta pada tahun 2010, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 14-1*. Bagi memenuhi permintaan ekonomi berasaskan pengetahuan dan mengambil kira peranan belia dalam pembangunan negara, mereka akan digalak untuk terus meningkatkan tahap pengetahuan serta membina pemikiran dan sikap yang positif serta kepemimpinan dan kemahiran keusahawanan. Bagi tujuan ini, belia akan disediakan peluang yang lebih luas untuk mendapatkan pendidikan dan latihan seterusnya membangunkan mereka untuk menjadi lebih berbakat, inovatif, kreatif dan cemerlang dalam bidang yang dipilih.

14.22 Peratusan belia dalam kategori pekerjaan profesional dan teknikal dijangka lebih tinggi dengan bertambahnya bilangan siswazah dalam bidang profesional dan teknikal daripada institusi pendidikan tinggi dan bilangan lepasan institusi latihan kemahiran serta peningkatan peluang pekerjaan dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan. Guna tenaga belia sebagai pekerja mahir juga akan meningkat berikutan permintaan yang tinggi terhadap pekerja ini.

Program Pembangunan Belia

14.23 Dalam tempoh Rancangan, program pembangunan belia akan memberi tumpuan yang lebih kepada belia dalam kumpulan umur 15-30 tahun. Bagi mengupayakan belia untuk terlibat secara aktif dalam pembangunan nusa dan bangsa, peluang mereka untuk mendapat pendidikan dan latihan akan terus dipertingkatkan manakala latihan kepemimpinan dan kemahiran, pembangunan keusahawanan dan program gaya hidup sihat akan dilaksanakan secara lebih meluas. Di samping itu, keyakinan diri, disiplin dan unsur positif lain dalam pembentukan sahsiah diri akan digabungkan dalam program ini. Langkah juga akan diambil untuk meningkatkan akses kepada program pembelajaran sepanjang hayat melalui pendidikan jarak jauh dan tidak formal sebagai satu usaha untuk meningkatkan peluang mendapat pekerjaan dan kualiti hidup mereka.

14.24 Akta Belia Negara akan digubal bagi memastikan keberkesanan pelaksanaan program pembangunan belia dan untuk membantu dan menggalakkan penyertaan lebih ramai belia dalam persatuan belia. Akta ini akan menggabungkan peranan antara kementerian dalam pembangunan belia untuk memastikan program belia dilaksanakan secara lebih bersepadu, selaras dan bersinergi. Bagi membolehkan Kerajaan merancang dan melaksanakan program pembangunan belia yang mempunyai sasaran khusus dengan lebih berkesan, profil mengenai belia akan dibangunkan. Di samping itu, Institut Penyelidikan Belia Negara akan diwujudkan dengan menggunakan kemudahan sedia ada untuk menjalankan penyelidikan dalam enam bidang, iaitu memasyarakatkan belia, agama dan budaya, potensi belia dan integriti, belia berpersatuan, kepemimpinan dan kesukarelaan, belia dan pendidikan serta belia dan kesedaran politik.

14.25 Pelaksanaan program pembangunan belia dalam tempoh Rancangan akan melibatkan penyertaan aktif sektor swasta, NGO dan persatuan belia bagi melengkapkan usaha sektor awam. NGO dan persatuan belia akan diberi kepercayaan untuk menggembleng belia bagi memenuhi objektif memelihara perpaduan negara serta kestabilan ekonomi dan sosiopolitik memandangkan pentingnya peranan belia dalam membina nusa dan bangsa untuk masa hadapan. Sehubungan ini, program bersama antara sektor awam dan swasta akan dianjurkan dengan mensasarkan penyertaan belia pelbagai bangsa.

Latihan Kepemimpinan

14.26 Dalam tempoh Rancangan, usaha berterusan akan dilaksanakan untuk membina generasi baru pemimpin muda sebagai penggerak utama pembangunan. Sehubungan ini, kurikulum program latihan kepemimpinan akan diperkukuh supaya lebih proaktif dan sesuai dengan keperluan masa hadapan. Dianggarkan seramai 100,000 belia termasuk pemimpin NGO akan dilatih di bawah program ini.

14.27 Kerajaan akan terus membangun dan menyemai kualiti kepemimpinan di kalangan belia melalui kursus dan latihan yang dijalankan mengenai nilai murni dan sikap positif. Kursus khas mengenai nilai juga akan dijalankan untuk membentuk belia sebagai warganegara yang bertanggungjawab dan menjadi belia contoh dalam masyarakat. Kesedaran yang lebih terhadap kepentingan peranan belia dalam memupuk dan mendorong perpaduan ke arah membina rakyat Malaysia yang bersatu padu akan diberi keutamaan dalam program latihan kepemimpinan. Bagi membendung polarisasi kaum di kalangan belia, lebih banyak persatuan belia pelbagai kaum akan ditubuh untuk meningkatkan interaksi sesama mereka. Di samping itu, nilai moral yang baik seperti kesefahaman, harmoni, hormat budaya dan tradisi kaum lain, muhibah dan amanah juga akan dipupuk di kalangan belia untuk memperkukuh usaha membina nusa dan bangsa. Sektor swasta juga akan digalakkan untuk menyumbang kepada latihan belia sebagai sebahagian daripada tanggungjawab sosial mereka. Lebih banyak penyertaan aktif belia di peringkat antarabangsa akan digalakkan melalui institusi antara kerajaan dan institusi bukan kerajaan.

14.28 Dalam tempoh Rancangan, pelaksanaan Program Rakan Muda akan diperkukuh untuk memberi penekanan kepada kumpulan sasar khusus, terutamanya belia yang berada di luar sistem pendidikan dan belia yang menganggur kerana mereka merupakan golongan yang lebih mudah terpengaruh untuk terlibat dalam aktiviti negatif dan tidak sihat. Sehubungan ini, Program Rakan Muda akan memberi tumpuan kepada usaha mewujudkan belia contoh yang penyayang, mahir dan dinamik. Di samping itu, Program Rakan Muda juga akan memberi penekanan untuk menggalakkan kerjasama di kalangan agensi yang terlibat dalam agenda sosial. Dengan kerjasama Jabatan Perpaduan dan Integrasi Nasional, Program Rakan Muda Jiran Muda akan disasarkan kepada mereka yang berumur di bawah 15 tahun dan bertujuan untuk membangunkan nilai positif serta menghindarkan mereka daripada terlibat dalam aktiviti tidak sihat. Kira-kira 300,000 kanak-kanak akan terlibat dalam program ini. Bagi memastikan keberkesanan pelaksanaan Program Rakan Muda, lebih ramai Penggerak Rakan Muda akan dilantik untuk menarik minat lebih ramai belia menyertai program ini.

14.29 Usaha juga akan diambil untuk bekerjasama dengan sektor swasta dan NGO bagi menggalakkan lebih ramai pekerja mereka menyertai Program Rakan Muda. Sehubungan ini, pusat Rakan Muda baru akan dibina, terutamanya di kawasan bandar dan perindustrian untuk menyediakan kemudahan sukan dan rekreasi serta khidmat kaunseling dan nasihat kepada belia dalam kumpulan ini.

14.30 Satu program baru, Program Memperkasakan Tenaga Muda akan dilaksanakan terutama untuk belia yang tidak terpilih menyertai PLKN. Aktiviti dan modul di bawah PLKN akan dilaksanakan untuk memastikan mereka yang tidak terpilih menyertai PLKN mendapat pendedahan kepada program yang sama. Sebagai persediaan yang lebih baik kepada pelajar untuk menyertai PLKN, Kerajaan akan menyepadukan program ini dalam kokurikulum dan kurikulum di sekolah menengah. Peserta PLKN akan digalakkan menyertai Program Rakan Muda untuk terus memupuk semangat kesukarelaan dan kesepakatan di kalangan mereka.

Latihan Kemahiran

14.31 Bagi memenuhi keperluan tenaga kerja mahir dalam negara, program latihan kemahiran yang lebih komprehensif untuk belia akan dilaksanakan. Program latihan kemahiran akan diperluas bagi merangkumi bidang baru seperti penyenggaraan bangunan dan pesawat serta pengurusan hotel selain memperkenalkan program teknikal dan vokasional yang baru. Latihan dalam *soft skills* seperti komunikasi berkesan, hospitaliti, kemahiran pemikiran kreatif dan pengurusan perniagaan akan diberi penekanan yang lebih. Bagi mencapai tujuan ini, kolej komuniti, institut latihan perindustrian dan institusi latihan kemahiran baru akan dibina manakala infrastruktur dan kemudahan latihan sedia ada akan dinaik taraf. Langkah ini akan menyediakan tempat latihan kepada kira-kira 300,000 belia dalam tempoh Rancangan. Bagi meningkatkan peluang mendapat pekerjaan di kalangan belia di luar bandar, peluang latihan kemahiran akan dipertingkatkan, terutamanya untuk belia daripada skim pembangunan tanah.

14.32 Kerajaan akan terus menggalakkan sektor swasta untuk menyediakan latihan kemahiran kepada belia melalui kerjasama dan menjalin perkongsian strategik. Melalui pendekatan ini, kursus yang sesuai dengan keperluan industri akan dikenal pasti dan dilaksanakan bagi memberi pengalaman dan kemahiran sambil bekerja yang akan meningkatkan peluang mereka mendapat pekerjaan. Sehubungan ini, program latihan yang dilaksanakan di bawah Skim Perantisan Hotel dan Program Latihan Kemahiran Tidak Formal akan dipergiat. Seramai 150,000 belia akan dilatih dalam tempoh Rancangan.

Pembangunan Keusahawanan

14.33 Selaras dengan objektif untuk mewujudkan dan menubuhkan komuniti belia perdagangan dan perindustrian, peluang perniagaan yang baru akan disediakan kepada belia melalui kerjasama strategik dengan syarikat swasta dan entiti yang telah diswastakan. Belia akan terus dilatih untuk mengambil peluang daripada program pembangunan francais dan vendor sedia ada, pemasaran di bawah konsep payung dan skim modal teroka syarikat besar.

14.34 Bagi membantu belia dalam perniagaan, seminar dan kursus mengenai kewangan dan pengurusan perniagaan, peluang perniagaan dan motivasi akan dijalankan. Program ini akan memberi pendedahan kepada belia untuk memulakan perniagaan dan menggalakkan mereka bekerja sendiri terutamanya di kalangan siswazah yang baru tamat pengajian.

14.35 Program Pembangunan Belia Tani akan diperkenalkan dalam tempoh Rancangan untuk terus menggalak dan menarik minat lebih ramai belia melaksanakan projek dalam sektor pertanian. Pelaksanaan program ini meliputi penubuhan perniagaan berasaskan pertanian dan menggalakkan penggunaan teknologi moden seterusnya mewujudkan generasi petani muda yang baru dan moden. Komponen program meliputi latihan dan khidmat nasihat kepada belia untuk melaksanakan aktiviti perdagangan berasaskan pertanian. Dianggarkan kira-kira 1,000 usahawan tani di kalangan belia akan diwujudkan dalam tempoh Rancangan.

14.36 Dengan peningkatan aplikasi ICT dalam perniagaan, Program Pembangunan Usahawan ICT untuk belia akan terus dilaksanakan dalam tempoh Rancangan. Kandungan program termasuk kursus dan seminar dalam celik komputer serta pensijilan sains komputer, pembangunan IT dan program galakan. Seramai 50,000 belia dijangka mendapat manfaat daripada program ini.

Program Pencegahan dan Pemulihan

14.37 Dalam tempoh Rancangan, Kerajaan akan terus memberi penekanan kepada program pencegahan dan pemulihan untuk menangani masalah sosial di kalangan belia. Kerjasama erat antara masyarakat setempat dengan agensi kerajaan untuk membanteras jenayah di kalangan belia akan diwujudkan. Di samping itu, program latihan untuk belia yang berisiko tinggi terlibat dalam jenayah akan dilaksanakan untuk mendidik mereka menjadi warganegara yang bertanggungjawab.

14.38 Usaha yang bersepadu akan diambil untuk menangani penagihan dan pengedaran dadah di kalangan belia. Sehubungan ini, program kesedaran akan diperhebat termasuk kempen Belia Benci Dadah. Sebilangan besar pemimpin agama akan dilantik untuk menyemai nilai positif dan kerohanian di kalangan belia, terutamanya mengenai kesan negatif penyalahgunaan dadah dan tingkah laku yang menyimpang. Di samping itu, pendekatan baru bagi mendekati dan membantu kumpulan belia ini akan diguna pakai bagi memastikan keberkesanan pelaksanaan program pencegahan dan pemulihan.

14.39 Pendidikan tentang pencegahan dan penyebaran maklumat mengenai dadah akan diadakan untuk mengurangkan bilangan penagih dadah dan meningkatkan penyertaan komuniti dalam usaha pencegahan dan rawatan pemulihan. Penambahbaikan program pemulihan dan latihan akan dilaksanakan untuk meningkatkan peluang mendapat pekerjaan kepada bekas penagih serta mengurangkan kes penagihan semula. Lebih banyak pusat perkhidmatan akan ditubuh bagi menyediakan kaunseling kepada individu, kumpulan dan keluarga. Pusat ini akan menjadi fokus utama integrasi antara agensi Kerajaan dengan NGO dalam mewujudkan satu persekitaran yang kondusif untuk penagih dadah kembali ke pangkuan masyarakat.

14.40 Satu kempen bersepadu menentang kegiatan samseng dan kongsi gelap di kalangan pelajar yang melibatkan Kementerian Pelajaran, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Polis serta PIBG akan dilancarkan sebagai sebahagian daripada pendekatan jangka panjang bagi menangani masalah disiplin di sekolah. Di samping itu, pertubuhan sukarela seperti PEMADAM, PENGASIH serta pertubuhan sosial lain dan pertubuhan agama akan digalakkan untuk meningkatkan penglibatan mereka dalam program pencegahan dan pemulihan.

IV. INSTITUSI PELAKSANA DAN PERUNTUKAN

14.41 Pelbagai program latihan kemahiran dan kepimpinan yang bertujuan mengupayakan belia akan dilaksanakan oleh Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi dan Kementerian Sumber Manusia. Sehubungan ini, sejumlah RM5.3 bilion akan diperuntukkan di bawah RMKe-9, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 14-4*. Daripada jumlah ini, 75.1 peratus atau RM4.1 bilion akan diperuntukkan untuk latihan kemahiran manakala 9.3 peratus atau RM509.5 juta akan diperuntukkan untuk latihan pengurusan.

JADUAL 14-4

**PERBELANJAAN DAN PERUNTUKAN PEMBANGUNAN UNTUK
PROGRAM PEMBANGUNAN BELIA, 2001-2010**
(RM juta)

<i>Program</i>	<i>RMKe-8 Perbelanjaan</i>	<i>RMKe-9 Peruntukan</i>
Latihan Kepemimpinan	63.5	115.5
Latihan Kemahiran	3,930.6	4,103.6
Latihan Perniagaan	158.6	179.5
Latihan Pengurusan	361.7	509.5
Pembangunan Keusahawanan	40.1	20.0
Rakan Muda	304.5	334.0
Pencegahan dan Pemulihan	96.7	199.4
Jumlah	4,955.7	5,461.5

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

V. PENUTUP

14.42 Program pembangunan belia dalam tempoh RMKe-8, ditumpukan kepada melahirkan generasi muda yang produktif dan berdisiplin. Matlamat ini telah dicapai melalui pelaksanaan pelbagai program latihan kemahiran dan kepemimpinan di IKBN dan pelbagai institusi latihan lain. Dalam tempoh RMKe-9, program pembangunan belia akan terus memberi tumpuan kepada latihan kemahiran dan pembangunan keusahawanan bagi menggalakkan belia bekerja sendiri. Mereka akan dilatih menjadi belia yang berdaya tahan dan berupaya menghadapi cabaran dalam persekitaran yang bersaing melalui latihan pekerjaan dan pendedahan kepada situasi kerja sebenar. Program kepemimpinan belia akan memberi penekanan kepada peranan mereka dalam masyarakat dan membina perpaduan negara dengan satu hasrat yang dikongsi bersama.